

tiet, men tillige Professor Falbe-Hansen, der jo ikke staar paa den Side — da have de erklæret, at disse Udgifter uden synderlig Vanskelighed kunne bæres, saa deri kan man jo da ikke se noget stærkt Argument for, at Udgifterne ville være uoverkommelige. I det Hele tror jeg, det er meget vanskeligt at se, hvad der er økonomisk overkommeligt og hvad ikke, det afhænger jo ganske af, hvilken Interesse man har for Sagen. Der er vist næppe Tvivl om, at der ikke eksisterer nogen oprigtig og varm Befæstningsven, som tror, at denne Fæstning er en Velsædsjag for Landet, men siger: Vi have ingen Penge dertil. Og paa den anden Side: De Folk, som sige, at vi have ingen Penge, sige ogsaa, at det er ligesom stadeligt at faae denne Fæstning. De Folk, som ikke have den fjerneste Interesse for Sagen, kalde det uoverkommeligt. Der er Noget i det, jeg en Gang har hørt sige, at naar man har rigtig Interesse for en Sag, har man ogsaa Raad dertil — indenfor visse Grændser naturligvis, men Grændserne ere temmelig vide. Det har viist sig i Frantrig i sin Tid. Det havde ikke Raad til at mobilisere de af Marschal Niel forlangte Mobilgardister; det var en Fornøielse, det ikke havde Raad til, naagtet det kun dreiede sig om ganske faa Millioner. Men da de havde ført Krigen, som netop tildels paa Grund af, at Mobilgarden ikke var ordnet, fik saa slet og uhykkeligt et Udfald og var uheldig paa alle Maader, saa fik de meget godt Raad til at give Tusinder af Millioner dertil. For Krigen, som kostede dem mange Penge, havde de ikke Raad til at ofre nogle faa Millioner dertil, men efter Krigen havde de Raad til at ofre nogle Tusinde Millioner. Dette, hvorvidt man har Raad til en Ting eller ei, afhænger i saa ganske overordentlig Grad af, hvorvidt man anser den Ting for nødvendig eller ei. Er Nødvendigheden der, komme Pengene i Reglen, naturligvis indenfor visse Grændser. Saa vidt det økonomiske Spørgsmaal, som jeg for Næsten ikke skal have nogen Mening om, jeg henviser her navnlig til de særlig Sagtyndiges Udtalelser. Jeg skal kun yderligere tilføie, at man naturligvis ogsaa maa huske paa, at en Udgift til Forsvaret under Tiden vil kunne blive en direkte Indtægt, hvis det virkelig er sandt, som Befæstningsagens Tilhængere paaiaa, at man kan undgaa en Krig ved Hjælp af Fæstninger. Det er tydeligt nok, at paa den Maade kunne de Penge komme mange Gange ind, som man har givet ud for Fæstninger. Vore tidligere Krige have ganske vist kostet store Summer, men det er vistnok kun Børneværk i Sammenligning

med, hvad en fremtidig Krig vil koste os. I de tidligere Krige havde vi Herredømmet paa Søen, det har vi ikke mere og det behøver ingen nærmere Udvikling, i hvilken forfærdelig Grad Udgifterne til en fremtidig Krig ville blive forøgede i det Dieblit, vi faae at gjøre med en Modstander, der er os overlegen paa Søen, og det er jo saa at sige enhver Modstander, som der kan være Tale om, at vi kunne komme i Krig med. De ville utvivlsomt blive overordentlig forøgede, og hvilke Indtægter vil det paa den anden Side ikke kunne bringe os at bevare vor Neutralitet. Jeg behøver kun at henviser til, hvad vor Historie fortæller os fra Slutningen af forrige Aarhundrede, hvor det, at vi i en lang Aarrække bevarede vor Neutralitet, forøgede Landets Velstand i en ganske overordentlig Grad, idet det aabnede Indtægtstilber for os uden Konkurrence, som vi ellers kun meget vanskeligt havde faaet Afgang til. Det var det økonomiske Spørgsmaal.

Saa kommer det andet i mine Dine ulige vigtigere Spørgsmaal. Det er det militær-politiske Henhyn, som skalde gjøre sig gjældende. Noget af det Første, der er blevet sagt, er, at det kan saamænd ikke nytte os; hvis der er Tale om at erobre Landet, hvis en Stormagt vil erobre Landet, kan det ikke nytte at have en Fæstning, thi det Første, en Stormagt, der vil os noget Ondt, naturligvis vil gjøre, er at vælge et Tidspunkt, som er særlig ugunstigt for os. Det er der Noget i, naturligvis vil en Stormagt, der vil erobre Landet, vælge et særlig ugunstigt Tidspunkt. Men netop deri forekommer det mig, at der ligger et overordentligt stærkt Argument for, at vi skulle søge at forsvare Kjøbenhavn. Naar Kjøbenhavn nemlig ikke er befæstet, er der kun Tale om et Tidspunkt, men naar det er befæstet, saa er der Tale om et Tidrum. Naar Kjøbenhavn ikke er befæstet, kan Sagen gjøres af i overordentlig kort Tid; og det er Noget, som nok en Stormagt, der har dygtige Diplomater, kan bedømme, om Forholdene ere saaledes til andre Sider, at den drifter sig til et saadant Kup. Er der derimod Tale om at tage et befæstet Kjøbenhavn, bliver der Tale om et Tidrum, om en længere Tid, og saa er der gode Chancer for, at Forholdene maaft kunne forandre sig, og saa bliver det strax et noget driftigere Kup for en Stormagt at kaste sig ind deri, da jo disse i Dieblittet ganske overordentlig gunstige Forhold muligvis kunde forandre sig i den Tid. Det er imidlertid heller ikke Hovedargumentet, der anføres fra den anden Side. Hovedargumentet er det,